

ELS AMICS D'EUROPA

PUBLICACIÓ QUINZENAL

ÒRGAN DEL «COMITÉ D'AMICS DE L'UNITAT MORAL D'EUROPA».

A BARCELONA I DELS SEUS ADHERITS I COL·LABORADORS

N.º 15

PRIMERA QUINZENA DE MAIG

1918

ELS CURSOS MONOGRÀFICS DE L'INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS

Moltes de coses ha canviat i ha de canviar la guerra; la direcció de molts pensaments sobtosament ha virat i molta de fe optimista s'es apagada: noves idees sorgeixen amb aire de triomf i una ventada s'emmena les idees revelades.

Això pensen alguns. La guerra hauria dut a tothom una fonda rectificació. Nosaltres, però, no ens sabríem avenir a tant sense reflexions. ¿Perquè no esguardar les coses d'altra manera, i en mig de la commoció d'avui, dominats de confusió per la gran sorpresa, cada dia renovada, que dóna aquesta guerra, no girar l'esguard envers aquelles coses que podíem creure que mai no moririen? ¿No és millor, tal vegada, destriar en l'Europa d'ahir les errades que dugueren la conflagració, i alhora també destriar-hi la via que mena al triomf de l'Europa de demà i de sempre?

Si les errors són difícils d'esvair, el triomf de la veritat no és ràpid, i llavors és consoladora la recerca de la

salvació i la esperança en alguna cosa ja antiga dins d'Europa i que estava o està potser en vigílies d'una victòria definitiva. Les idees que han de governar el futur, no deuen tenir arrels fondes en el pretèrit? No diríem que l'avui el governen aquelles idees clares que ahir estaven encara en la penombra?

Per la perdurança en aquesta fe en la cultura d'Europa i en què ha d'ésser aquesta mateixa cultura la salvació de l'Europa eterna, l'Institut d'Estudis Catalans continua les sèries de cursos monogràfics mitjançant els quals, escriptors eminents de totes les nacions entren a la nostra nació i ens donen la gràcia d'uns jorns de sàvia companyia.

Quan les nacions, de segnida d'acabada la guerra, s'apressin a excavar els camps desolats de les batalles, per retrobar la perduda imatge d'Europa, nosaltres l'haurem sempre benauradament guardada al descobert, intacta, adorada tothora.

J. M. CAPDEVILA

CURSOS MONOGRÀFICS
D'ALTS ESTUDIS I D'INTECANVI

Organitzats per la Direcció d'Instrucció Pública de la Mancomunitat, l'Institut d'Estudis Catalans i el Consell de Pedagogia de la Diputació de Barcelona

QUARTA ESTACIÓ

Semestre de Primavera de 1918

PRIMERA SERIE

Filosofia, Psicologia, Pedagogia

LA CONCEPCIÓ CÍCLICA DE L'UNIVERS.

Tres lliçons per *Eugeni d'Ors*, Membre de l'Institut.

Una superació teòrica de la contradicció de termes entre mecanicisme i dinamisme és donada, i potser imposada, per certes concepcions *cícliques* de el univers fenomenal que, tenint son precedent en la hipòtesi platònica de l'*Any perfecte* i en general en totes les teories, orientals i occidentals, antigues i modernes, de l'*eternal recomençament*, es tradueix també, dins la ciència moderna, en les anomenades lleis de Mendel, en la llei de constància del medi orgànic, etc.

LA INTERPRETACIÓ MATERIALITA I LA INTERPRETACIÓ IDEALISTA DE LA HISTÒRIA

Vuit lliçons per *A. Fabra Ribas*, Redactor de *L'Humanité*, París.

En una substitució de les interpretacions materialistes del procés històric per interpretacions idealistes es xifra l'explicació de bona part de l'evolució del socialisme modern. El professor farà la història d'aquest canvi, aportant-hi les dades d'una directa experiència personal en l'acció operària. (22, 23, 24, 27, 28 i 29 de maig. De set a vuit del vespre.)

SEGONA SERIE

Ciències biològiques

BIONOMIA DE LES PLANTES. ELS EXCITADORS BIOLÒGICS DEL REGNE VEGETAL.

Sis lliçons per *J. M.^a Barnola*, *J. S.* Professor al Col·legi Màxim de Sarrià.

I. Excitació tèrmica. Termonàsties. Termotropismes. Termotàxies.—II. Excitació lumínica. Fotostàsia. Fototropisme. Fotopercepció. Fototàxia.—III. Excitació higroscòpica. Hidronàsties. Hidrotropismes.—IV. Excitació química. Quimonàstia. Quimotropismes. Quimotàxia.—V. Excitació deguda a la gravetat. Geotropismes. Geotaxis.—Tactoe excitació. Haptotropisme o tigmotropisme. Orguens adaptats a aquests fenòmens. (*Dies 10, 11, 12, 17, 18 i 19 de juny. De sis a set del vespre.*)

TERCERA SERIE

Filologia

HOMER Y ESPANYA.

Tres lliçons per *Víctor Bérard*, Professor a l'Escola d'Alts Estudis, París.

I. La resurrecció d'Homer al segle XX.—II. Calipso l'Espanyola.—III. Els Cíclops. (*Per circumstàncies relacionades amb l'actual situació internacional, ha estat celebrat aquest curs abans de la publicació del present prospecte.*)

ELS ASPECTES SENTIMENTALS EN LA HISTÒRIA DE LA POESIA PORTUGUESA.

Sis lliçons per *Teixeira de Pascoaes*, Portugal.

Els tres períodes dins la història de la literatura portuguesa: dionisià o rural, henriqui o marítim i sebastianista o polític, seran examinats en aquest curs estudiant els respectius corrents sentimentals i el representants més característics. Terminarà el curs amb el estudi del renaixement líric de Portugal,

del seus precedents en el Cançoner popular i de l'actual representació intel·lectual i filosòfica de sentiment *saudós*.

QUARTA SERIE

Història

ASSAIG D'UNA SISTEMATITZACIÓ DE LA PREHISTORIA A LA PENÍNSULA IBÉRICA.

Dotze lliçons per *P. Bosch Gimpera*, Professor a la Facultat de Lletres de Barcelona.

I. Introducció. El paleolític, la transició al neolític i les pintures rupestres neolítiques.—II. El ple neolític i l'eneolític: *A) Els monuments megalítics i llur cultura.*—III. El ple neolític i l'eneolític: *B) Les coves; C) Els poblats i els sepulcres no megalítics; D) La civilització del vas campaniforme i*

altres fenòmens eneolítics.—El ple neolític i l'eneolític: *E) La civilització del SE. de la península des dels graus neolítics fins a la cultura neolítica de los Millares.*—V. *F) El sistema general del neolític i eneolític de la península. Els començos de l'Edat del Bronze. La cultura de El Argar. La metal·lúrgia.*—VI. La plena edat del bronze a la península. La civilització dels talaiots i nanetes de les Illes Balears. (*Dies 1, 3, 5, 7, 10, 12, 14, 17, 19, 21, 26 i 28 de juny. De set a vuit del vespre.*)

En breu veurà la llum un nou prospecte amb indicació d'un cert nombre de nous cursos que tenen el caràcter d'introducció a treballs dins ordres especials de coneixements.

HERMANN COHEN

Morí el dia 4 d'Abril d'aquest any.

No podem evitar que la mort d'aquestes grans figures de la cultura europea, caigudes potset estant encara en pecat d'exclusivisme, de injustícia envers determinats aspectes d'aquest patrimoni espiritual que vol dir per a nosaltres Europa, ens produeixi ara més tristesa que mai. Perquè és evident que fins les més clares intel·ligències es veuen durant tot aquest període de la guerra enterbolides per un conjunt de circumstàncies que les fan desviar de la trajectòria que tota la seva vida havien menat. Els ideals més cars als individus com a les col·lectivitats atravesen un instant de fonda crisi. Ben pocs homes han sabut comportar-se en les coses d'esperit segons les mateixes normes que en el període anterior a la guerra.

I aqueixes morts ocorregudes abans que una reintegració a la normalitat hagi sigut possible, donen la impressió de vides interrompudes, no de vides gloriosament i totalment acomplides. I encara, el chor d'injustícies particularistes davant d'una mort, o el silenci més injust i més baix encara!...

Mes, si en algun cas deu suspendre's tota violència en el judici, qualsevol que hagi estat l'actitut de Cohen durant la guerra, és en aquest. Noves inconexes, incompletes i poc exactes ens han arribat de Cohen durant la guerra; no sabem quins maticos tenia la seva posició. Però la seva obra té una noblesa i una elevació que fan perdonable tota debilitat posterior. Pensem en aquella sublim «*Ethik des reinen Willens*» que accentuava encara aquell sentit de uni-

versalitat i de desinterés que semblaven ja insuperables en la «Crítica de la Raó pràctica»; aquella Ètica en què a tot arreu s'hi trobava la paraula Humanitat.

En aquesta Ètica hi ha un paragraf d'una profunditat i un alcanç extraordinaris. Diu així: «I també aquesta Totalitat té molts graus i esglaons fins que troba la seva conclusió en la veritable Unitat, en la Humanitat, conclusió que

més aviat és un nou etern començament.» La Idea de l'Estat és un camí per a arribar a la Idea de Humanitat que «és més aviat un nou etern començament».—En la mort de Hermann Cohen meditem aquesta frase i oblidem l'actitud que pugui haver pres durant la guerra actual.

J. M. U.

NOTES BREUS

JULES LACHELIER.—Per la mort de Jules Lachelier el «Seminari de psicologia i filosofia» de Barcelona envia uns mots de condol a la «Société française de philosophie» la qual respongué amb aquesta lletra: «La Société française de philosophie est très sensible aux condoléances que le Seminaire de philosophie de Barcelone a bien voulu lui adresser à l'ocasion de la mort de M. Jules Lachelier; elle en a fait part a la famille de l'éminent et regretté philosophe, dont elle lui transmet ses remerciements avec les siens. *Xavier Leon, A. Lalande.*»

UNA ENQUESTA.—La revista *Messidor* (Carrer Rosselló, 166. Barcelona) ha dirigit a distingides personalitats la següent enquesta:

1er. La Societat de les Nacions ¿és possible?—Medis eficients per a realitzar-la.

2on. Medis pedagògics i socials per a fer arrelar en l'esperit de l'home el cul-

te de la «lleialtat», de la «paraula donada», de la «equitat».

3er. Medis i procediments educatius i de distribució de les hores de treball que permetin a cada individu, sia home o dona, de desenrotllar íntegrament les pròpies activitats i dedicar-se en bé propi i de la Societat a l'ocupació preferida o a diverses ocupacions i activitats a son grat.

4rt. ¿Es convenient l'adopció d'una llengua universal per a relacions comercials o científiques, o bé és preferible adoptar-ne una de les nacionals ja conegudes? Medis per a perfeccionar les llengües regionals o de nacionalitats anexionades a altra més poderosa. Importància i aplicació que deu ésser-los-hi donada.

ERRADA—En la nota sobre el curs de M. V. Bérard publicada en el número anterior, on deia *Inscripcions Nàutiques* devia dir *Instruccions Nàutiques*.

ELS AMICS D'EUROPA seràn servits per abonament al periòdic VIDA OLOTINA a qui es dirigeixi a l'Administració, acompanyant l'import de la subscripció que és de 1'25 pessetes al trimestre.

ADREÇA DEL PERIÒDIC: Passeig de Blay, 52, OLOT.—ADREÇA DEL COMITÈ: Carrer de Balmes, 65, 1er., BARCELONA.

Imprenta de Pere Aubert=Olot